

СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА КОЛУМНІСТИКА (НА ПРИКЛАДІ «КОЛОНКИ ОЛЬГИ ГЕРАСИМ'ЮК»)

Гаврилюк І.Л., *викл.*

Останніми роками арсенал теорії журналістських жанрів постійно розширюється – з'являються парадигми на означення нових жанрів, розмиваються кордони усталених. Зокрема, це стосується такого жанрового різновиду, як коментар у вигляді колонки, що отримав назву «колумністика».

У теорії вітчизняної журналістики такий жанр, як «колумністика», немає місця. Натомість у теорії російського журналістикознавства цей термін отримав повноправне громадянство. Проте й досі не з'ясовано, куди ж відносити колумністику: до форми подачі матеріалу, чи до жанру. Більшість теоретиків схильна вважати, що це самостійний жанр. У теорії і практиці світової журналістики підтримується саме остання позиція. Незважаючи на те, що в українській журналістиці не використовується вищезазначена парадигма, цей феномен не перестає існувати. А вже як його ідентифікувати – чи як форму подання інформації, чи як жанр – справа за часом.

Колумністика – це жанр авторських виступів на злободенні (і не тільки) питання. Обов'язковою умовою є те, що виступи повинні з'являтися з певною регулярністю в одному і тому ж виданні і розміщуватися на одному й тому самому місці, а також під певною рубрикою.

Цей жанр з'явився зовсім не випадково. Посилення ролі авторського вираження в цілому в журналістських текстах зумовило й появу окремих рубрик, які поступово еволюціонували у жанр, де автор не просто журналіст, а відома, популярна особистість, думка якої цікава читацькому загалу.

Хто може стати колумністом? По-перше, це відомі люди, які хоч і не мають відповідних знань, проте, в силу публічності, користуються довірою як редакції, так і читачів. По-друге, це журналісти, літератори, стилістика текстів яких є настільки авторською, цікавою, що не може не звернути на себе увагу. Й по-третє, це спеціалісти у певних галузях знань. Обов'язкова умова до колумністів – власний стиль, позиція й монофонічна точка зору. Отже, колумністика – це явище, яким можуть займатися не всі, хто причетний до журналістики.

Чому такий жанр і така парадигма на його означення, яка, як ми зазначали вище, є особливістю світової журналістики, все більше отримує популярність у вітчизняній журналістиці? Вважаємо, що таке швидке вживлення у вітчизняну жанрову систему зумовлене, перш за все, ментальними особливостями нашої журналістики – спрямованістю на публіцистичне (читаємо авторське, суб'єктивне) осмислення інформації. Цей жанр не новий для української журналістики, нове його жанрове прочитання, окреслення.

Слід зазначити, що колумністика – це атрибут якісної преси.

Прекрасною ілюстрацією сучасної української колумністики є рубрика «Колонка Ольги Герасим'юк» (газета «День»).

Ольга Герасим'юк – відомий журналіст, політик, імпозантна жінка. Таким чином, у ній поєднуються усі важливі складові при виборі колумніста як автора окремої рубрики. До того ж із виходом у світ її публікацій – це ще й прекрасний публіцист, філософ. Але про останнє реципієнт дізнається лише після того, як прочитає написане нею.

Читачеві цікава (може бути й нецікава) ця особистість, а тому цікава (нецікава) її думка, погляд на світ. Проте, в силу відомості цієї людини, реципієнт не може не прочитати написане, а, прочитавши, не повернутися до цієї рубрики назад. Своєрідним засобом діалогічності між читачем та автором є фотознімок останнього. Водночас це й засіб маніпуляції і привернення уваги. Таким чином, реципієнт має можливість дискутувати із візуальним зображенням з приводу висловленої думки.

Тексти Ольги Герасим'юк часто важко назвати коментарями. Це здебільшого не коментарі окремих фактів, це погляди на себе в світі й світу в собі. Про це свідчать назви її публікацій: «Жити у Києві й скучати за Україною», «Столиця мого життя» тощо.

Ольга Герасим'юк роздумує над актуальними питаннями: про роль і місце української мови в житті її нації; про свою відповідальність (як депутата) перед земляками і батьками; про байдужість ЗМІ щодо висвітлення питань, пов'язаних із голодомором 1932-1933 років тощо.

Вважаємо, що стилістика текстів Ольги Герасим'юк – предмет окремого дослідження.

Отже, жанр колумністики має місце і в українській пресі. Яскравим прикладом цього жанрового різновиду можуть бути публікації Ольги Герасим'юк у газеті «День».